

Bognár Zsoltné

Vagyonvédelmi eszközök (pl. etikett) elhelyezése az árun

NSZFI
NEMZETI SZAKKÉPZÉSI
ÉS FELNŐTTKÉPZÉSI INTÉZET

A követelménymodul megnevezése:
Ruházati termékek forgalmazása

A követelménymodul száma: 0008-06 A tartalomlelem azonosító száma és célcsoportja: SzT-012-30

MUNKKANYAG

RUHÁZATI TERMÉKEKEN ALKALMAZHATÓ VAGYONVÉDELMI ESZKÖZÖK

ESETFELVETÉS–MUNKAHELYZET

"Egyre több a kis értékű bolti lopás

Független Hírügynökség

2009-06-14 08:45:00

3-4-szer több lopás

A gazdasági válság kezdete óta 3-4-szer annyi lopás történik az egyik nagy áruházlánc szerint üzleteikben, mint korábban. A legtöbb tolvaj a 20 ezer forintos értékhatár alatt marad, ...Többszintű védelmi rendszer van az egyik boltban. De hiába van mindenre speciális riasztó szerelve, ez sem tartja vissza a bolti tolvajokat az utóbbi időben."

Minden üzletben, így a ruházati üzletekben is gondoskodni kell az áruk lopás elleni védelméről. A lopás elleni védekezésben segít a jól berendezett üzlet, a jó munkaszervezés, a biztonsági őr, és a vagyonvédelmi technika alkalmazása. Minél nagyobb az üzlet, annál nagyobb szerepet kapnak a vagyonvédelmi eszközök.

Keressen fel néhány ruházati üzletet, és figyelje meg, milyen módszerrel védik az árut a lopás ellen! Mennyire tartja megfelelőnek az alkalmazott módszereket, technikákat! Megfigyeléseit, véleményét röviden írja le!

SZAKMAI INFORMÁCIÓTARTALOM

A RUHÁZATI KERESKEDELEMBEN ALKALMAZOTT ÁRUVÉDELMI TECHNIKÁK

A lopás elleni védelem fontos a kereskedelemben, mert ezzel csökkenthető a bolt kockázata, vesztesége. A védelem megoldható szervezéssel és technikai eszközökkel, módszerekkel. A vagyonvédelem módszerei:

- Áttekinthető, átlátható eladótér
- Megfelelő számú eladó jelenléte az üzletben, munkaszervezés
- Biztonsági őr alkalmazása
- Optikai módszerek
- Mechanikai áruvédelmi rendszerek
- Elektronikus áruvédelmi rendszerek

A bolti lopások megakadályozásának leghatékonyabb eszköze a megelőzés. Ez elérhető azzal is, hogy **megfelelően alakítjuk ki az üzlet belső rendjét.** Az árutároló, bemutató eszközöket úgy helyezzük el, hogy az üzlet egyes pontjairól nagy területet beláthassunk. Ruházati üzletekben a magasabb állványokat, sztendereket, a falak mellé érdemes elhelyezni. Ezeken tárolhatunk hajtogatott és vállfás árukat. Középre inkább alacsonyabb állványokat, sztendereket, felülről nyitott pultokat helyezzünk el, mert a magas berendezési tárgyak, árubemutató eszközök csökkentik a tér beláthatóságát, ráadásul még nyomasztóan is hatnak.

1. ábra A magas polcokat a fal mellé tegyük!

1 http://www.uzletberendezo.hu/images/shopsystempolcrendszer/02_high_rack.jpg

Vannak olyan **berendezési tárgyak, árubemutató eszközök**, amelyek szintén elősegítik a lopás elleni védelmet. Például a rövidárúknál árubemutatóhoz az úgynevezett *angol* pultot alkalmazzák. A pult fiókjai lépcsőzetesen kerültek kialakításra. A pult a vevő felől üvegezett, a fiókok az eladó oldaláról nyithatók. Ez a megoldás tetszetős és csökkenti a lopás veszélyét.

A konfekció-, kötött- és divatáru üzletekben fontos szervezési feladat a **próbafülke fokozott figyelemmel kísérése**. Nagyobb forgalmú üzleteknél jellemző, hogy a próbafülke környékén külön eladó dolgozik. Ő segíti a tájékozódást, esetleg várakozás közben tanácsot ad a vevőnek. Egyre több helyen ellenőrzik és korlátozzák a bevihető darabszámot. A vevő a nála lévő ruhadarabok számának megfelelő kártyát kap, amit próba után vissza kell adnia. Ezzel könnyen ellenőrizhető a bevitt és kihozott mennyiség. Ha nem adunk a vevőnek kártyát, akkor is előnyös, ha a próbafülke környékén mindig tartózkodik egy eladó. A vevők tájékoztatása mellett figyelemmel kísérheti a próbafülke körüli mozgásokat, ami a vevők elégedettségét és a vagyonbiztonságot is növeli.

2. ábra boltbelső próbafülkévéle

A legtöbb terméknel az *önkiszolgáló értékesítési mód* hatékonyabb, mint más értékesítési módok. Ezért sok helyen választják is a ruházati termékek értékesítésére. Minél nagyobb az üzlet, annál gyakoribba az önkiszolgálás. Ne feledjük azonban, hogy a ruházati termékek vásárlásakor a vevőnek szüksége lehet az eladó segítségére. Ezért a ruházati termékeket sokszor előnyösebb az önkiszolgálótól eltérő módon értékesíteni.

Jól alkalmazható és vagyonbiztonsági szempontból is előnyösebb az *önkiválasztó értékesítés*. Cipőknél több helyen kedvelt megoldás, hogy minden fazonból csupán egy méretet, vagy több méretben, de csak fél pár cipőt helyeznek ki. A választás után kérheti a vevő a neki megfelelő méretet, illetve a cipő másik felét is.

3. ábra Önkiszolgáló értékesítési mód³

A másik tipikus áru, aminél az önkiválasztó értékesítést alkalmazzuk, az a méteráru. A méterárú esetében természetes, hogy a vevő megnézheti, megfoghatja a szöveteket, kelméket. Ez is segíti a jó döntésben, de a döntés után szükséges az eladó segítése a kért mennyiség kiméréséhez, levágásához.

Vagyonbiztonsági szempontból a legbiztosabb megoldás a *hagyományos értékesítés*, amikor a vevő kizárólag az eladó segítségével férhet hozzá az áruhoz. Ezt az értékesítési módot azonban egyre kevesebb helyen alkalmazzák.

3 http://ujstag.fehervar.hu/_user/oldal_images/hirkepek_meretezve/90_large.jpg

A lopások megelőzhetőek jó **munkaszervezéssel** is. Az eladók, árufeltöltők kiszolgálás, árurendezés közben is figyelhetnek a vevők viselkedésére. Az éber és mozgékony figyelem, az üzlettér gyakori és teljes áttekintése, a bolti munkaruhás dolgozók jelenléte a lopni készülőlt eltántoríthatják szándékától. Nem is beszélve arról, hogy így a vevő is hamarabb megtalál minket, ha információra van szüksége.

Egy másik megoldás lehet a **tükörrendszer** telepítése. A tükrök megfelelő elhelyezése lehetővé teszi, hogy a bolt egy, vagy néhány pontjáról a teljes belső teret szemmel tarthassuk. Ezek a helyek lehetnek a bolt hagyományos értékesítési helyei, de praktikus, ha a pénztáros is belátja a fontos helyeket. Ruházati üzlettől nem idegen a tükör, sőt kötelező tartozéka az eladóternek. A tükröket elhelyezhetjük oldalfalon, mennyezetben vagy árutároló eszközökön síkban vagy megfelelő szögben döntve.

A vevők megfigyelésére **használhatunk videokamerát**, komolyabb rendszernél kialakíthatunk zárláncú videórendszert is. Fontos szabály, hogy próbafülkében nem helyezhető el kamera.

Vagyonvédelmi célokra alkalmazhatók **őrző-védő szolgálatok**, ahol az egyenruhás biztonsági őrök jelenléte is segíti a lopások megelőzését.

A ruházati kereskedelemben is megjelenő vagyonvédelmi módszer a **mechanikus védelem**. A mechanikus áruvédőket úgy rögzítik a termékhez, hogy annak nem szakszerű eltávolítása károsítja, használhatatlanná teszi az árut. Ilyen a *tintapatronos etikett*. Főként ruházati termékek védelmére alkalmazzák. A ruhára feltett etikett élénk színű tintát tartalmaz, ami nem megfelelő kezelés esetén kifolyhat a tartályból.

4. ábra Tintapatronos etikett⁴

Az etikettet csak az erre a célra kifejlesztett hatástalanítóval lehet biztonságosan eltávolítani. Ekkor a festéktartály nem sérül és a termék használhatóvá válik. A megoldás nagy előnye, hogy nem igényel riasztórendszert és külön figyelőszolgálatot. Viszonylag alacsony költségű beruházással megvalósítható és a működtetés költsége is minimális.

A pénztáraknál, a ki- és bejáratoknál olyan **elektronikus áruvédelmi rendszert** működtethetünk, amelyek a védelemmel ellátott termékeket érzékelik. Magyarországon a Centrum Áruházak Vállalat használt először elektronikus áruvédelmet néhány áruházában a 80-as években.

Ma három fő technológia közül választhatunk.

- Vannak ultrahangos, más néven akusztó-magnetikus (AM),
- elektromágneses (EM) és
- rádiófrekvenciás (RF) áruvédelmi rendszerek.

Mindegyik alapja, hogy az árun úgynevezett címkét vagy etikettet helyeznek el, amit kódolnak (aktiválnak). Ezt a kódot a pénztáros az áru ellenértékének kifizetésekor hatástalanítja (deaktiválja). A vevő távozáskor egy érzékelő kapun (antennán) halad át. Ha a terméken lévő kódot nem hatástalanították, akkor az érzékelő hang- és fényjelzéssel riaszt.

4 <http://www.shopguard.hu/products/accessories/index.php>

A címkék lehetnek egyszer használatosak, amit a termékhez tájékoztató címke, vonalkód, álvonalkód vagy más címke formájában kapcsolunk, és a dekódolás után a termékkel együtt elhagyják az üzletet. Ezek egyszerű kivitelűek, papír alapúak, az áruhoz műanyag szállal vagy zárgombbal rögzíthetők, de kaphatók öntapadós változatban is. A szaknyelv ezeket a címkéket hívja puha címkének.

5. ábra Műanyag etikett⁵

A többször használatos változat általában műanyagból készül, lehet árucímke vagy etikett. Az árucímke egyszerre tájékoztat és véd. Jellemzően zárgombbal rögzítik a termékhez. Technikáját tekintve készülhetnek deaktiválható vagy levehető változatban. Az etikett egyértelműen jelzi, hogy az áru védett. Műanyagból készül, ezért a legváltozatosabb formában, színben és felirattal kerülhet az üzletkebe.

A kereskedelmi munkát segíti, a szakszerű és biztonságos elhelyezést garantálja, ha a biztonsági címkét már a gyártónál, esetleg a nagykereskedelemben teszik fel a termékre. Ezt nevezi a szakirodalom **forráscímkézésnek**. A forráscímkézés az ellátási lánc szerves része, lehetővé teszi a gyártóknak, hogy megvédjék a termékeiket, és rögtön polcra helyezhető kész termékeket adjanak át a kiskereskedőknek. A forráscímkézés lehetővé teszi a rejtett címkék alkalmazását, biztosítja a címkézés előírásos elvégzését, és elkerülhetővé teszi a csomagolás megbontását, illetve az újracsomagolást.

5 <http://www.shopguard.hu/products/accessories/index.php>

6. ábra Etikett nyitó⁶

A címkék és etikettek eltávolítására, hatástalanítására úgynevezett nyitókat vagy deaktivátorokat alkalmaznak az üzletek. Ezek segítségével a pénztáros lehetővé teszi az áru zavartalan kivételét az üzletből. A hatástalanítóknak is sok fajtája ismert. Megtalálhatók közöttük a nagyméretű, asztalra helyezhető vagy pultba süllyeszthető változatok, szerelhetjük a falra, de kis pénztártér esetén választhatjuk a kézi változatot is.

6 <http://www.shopguard.hu/products/accessories/index.php>

INTERNATIONAL
Tailles - Sizes - Größe - Maten

D	38	40	42	44	
		20	21	22	
F	40N	42N	44N	46N	
GB	12	14	16	18	
	12S	14S	16S	18S	
I	42	44	46	48	
USA	30	32	34	36	
46	48	50	52	54	56
23	24	25	26	27	
48N	50N	52N	54N	56N	58
20	22	24	26	28	30
20S	22S	24S	26S	28S	30S
50	52	54	56	58	60
38	40	42	44	46	48

7. ábra Puha vagyónvédelmi címke⁷

Az áruvédelmi rendszer utolsó eleme az antenna. Az antenna hivatott érzékelni, hogy az adott termék kivihető vagy sem. Ha az áruvédelmi címke nincs aktiválva vagy eltávolították, akkor a rendszer nem jelez, ellenkező esetben megtörténik a riasztás. A riasztás történhet fény- vagy hangjelzéssel. Az antennát úgy kell elhelyezni, hogy a vevő mindenképpen elhaladjon a hatósugarában.

⁷ <http://www.shopguard.hu/products/accessories/index.php>

8. ábra Áruvédelmi antenna⁸

TANULÁSIRÁNYÍTÓ

1. feladat

Helyezze el a táblázat megfelelő oszlopába a felsorolt vagyonsvédelmi megoldásokat!

- sok tükör alkalmazása
- angolpult

⁸ http://www.amersec.hu/DUAL_SC.JPG

- az eladó a próbafülke környékén tartózkodik
- tintapatronos áruvédelem
- eltávolítható etikett
- az eladótér közepén alacsony pultok, polcok
- videokamerák elhelyezése
- hagyományos értékesítési mód alkalmazása

berendezés	munkaszervezés	optikai védelem	mechanikus védelem	elektronikus védelem

2. feladat

Röviden mutassa be a munkaszervezési lehetőségeket, amivel csökkenthető a bolti lopások veszélye egy ruházati üzletben!

3. feladat

Értelemszerűen egészítse ki az alábbi mondatokat!

Az elektronikus áruvédelem két részből áll: egy aktivált-ből, vagy.....-ből, és a kijáratnál elhelyezett-ből. Az etikettet úgy hatástalaníthatjuk, hogy eltávolítjuk, vagy Ha nem hatástalanítjuk, akkor a kijáratnál az riaszt. A riasztás történhet-jelzéssel vagyjelzéssel. A címke lehet, ami papíralapú és általában a termékre vonatkozó adatokat, vagy vonalkódot is tartalmaz. A keménycímke-ből készül, és többször használatos.

4. feladat

2-3 mondatban foglalja össze a forráscímkzés lényegét!

Megoldások:

1. feladat

berendezés	munkaszervezés	optikai védelem	mechanikus védelem	elektronikus védelem
angolpult	az eladó a próbafülke környékén tartózkodik	sok tükör alkalmazása	tintapatronos áruvédelem	eltávolítható etikett
az eladótér közepén alacsony pultok, polcok	hagyományos értékesítési mód alkalmazása	videokamerák elhelyezése		

2. feladat

Egy ruházati boltban a bolti lopás veszélye csökkenthető, ha a boltban, vagy egy részében hagyományos, vagy önkiválasztó értékesítési módot alkalmazunk. Ekkor a vásárlási folyamatba szükségszerűen belép az eladó, így nő az eladótér ellenőrzése.

A másik lehetőség, ha a próbafülke környékére külön eladót állítunk be. Az eladó feladata alapvetően a vevők tájékoztatása, segítése. Emellett azonban tud figyelni a többi vásárlóra, nézelődőre is.

Csökkenti a "kísértést", ha több eladó található az eladótérben.

3. feladat

Az elektronikus áruvédelem két részből áll: egy aktivált *etikett*-ből, vagy *árucímké*-ből, és a kijáratnál elhelyezett *antenná*-ból. Az etikettet úgy hatástalaníthatjuk, hogy eltávolítjuk, vagy *dekódoljuk*. Ha nem hatástalanítjuk, akkor a kijáratnál az *antenna* riaszt. A riasztás történhet *hangjelzés*-sel vagy *fényjelzés*-sel. A címke lehet *puhacímke*, ami papíralapú és általában a termékre vonatkozó adatokat, vagy vonalkódot is tartalmaz. A keménycímke *műanyag*-ból készül, és többször használatos.

4. feladat

A forráscímkét a gyártó cég belevarrja a ruházati termékbe. Így már eleve áruvédelemmel kerül be az üzletbe az áru. A forráscímke a termékre vonatkozó adatokat is tartalmaz. Vásárláskor a pénztáros deaktiválja. Vásárlás után a vevőnek ajánljuk, hogy vágja ki a forráscímkét.

ÖNELLENŐRZŐ FELADATOK**1. feladat**

Egy fehérnemű boltban önkiválasztó értékesítést alkalmaznak, minden termékből kihelyeznek egy-egy mintadarabot és a megfelelő méretet az eladótól tudják kérni. A mintadarabok két sztenderen és három faliállványon kerültek bemutatásra. Az elmúlt hónapokban megszorodtak a lopások, ezért új áruvédelmi módszereket akarnak bevezetni.

A boltvezető az értékesítési mód megváltoztatását javasolja, az eddigi önkiválasztó helyett hagyományos értékesítést szeretne bevezetni. Értékelje a javaslatot vagyonvédelmi és egyéb szempontból!

A boltvezető helyettes szerint a legjobb megoldás, ha etikettet, vagy tintapatront alkalmaznak. Ön a kettő közül melyiket javasolná? Értékelje a javaslatot vagyonvédelmi és egyéb szempontból!

2. feladat

Véleménye szerint egy cipőboltban milyen áruvédelmi megoldásokat lehet és érdemes alkalmazni? Válaszát röviden indokolja!

3. feladat

Olvassa el figyelmesen az alábbi cikk-részletet, és válaszoljon a feltett kérdésekre!

"Plázaláz és áruvédelem (2003/12 – Terepszemle)

...Az utóbbi években külön iparággá fejlődött a bolti lopások elleni védekezés. A statisztikai adatok szerint már egy-két tükör, láthatóan elhelyezett kamera, illetve figyelmeztető felirat, továbbá a biztonsági őnök jelenléte is mérhető visszatartó erővel bír, de természetesen a komplex biztonsági rendszerek kiépítésétől várható a legjobb hatás. A kamerákat egyrészt minél feltűnőbben helyezik el (a már említett visszatartó hatás miatt), másrészt rejtetten, hogy ott is pásztázzanak, ahol nem számítanak rá a tolvajok (és nem utolsósorban a bolt dolgozói)...

...Drágább (a nagy alapterületű, gazdag árukészlettel rendelkező hipermarketekben milliókat emészt fel), de megéri az árát az elektronikus áruvédelmi rendszer. Ez a szisztéma szintén nem a tolvajok tetten érésére, hanem a megelőzésre összpontosít. A rendszer lényege egy, az egészségre ártalmatlan mágneses erőtér. Az árucikkeket öntapadós, vonalkódos vagy hurkokkal rögzíthető kemény címkével, illetve úgynevezett etikettekkel látják el, amelyek egyrészt az ár feltüntetésére, másrészt a lopás elleni védelemre szolgálnak. A műanyagból készült, tűzéssel vagy patentszerűen rögzíthető etikettek az antennarendszer munkafrekvenciájához hangolt elektronikus kör részeit alkotják. Egy apró tárgyra persze kisebb mágneses csík kerül, mint például egy porszívóra, de a rendszer képes felismerni a különböző méretű etikettek rezgéseit. Ha valaki a jelzések eltávolítása vagy hatástalanítása nélkül próbálja kivinni a termékeket az üzletből, az ajtóknál elhelyezett antennák harsány fény- és hangjelzéseket adnak. A kemény vonalkódos címkéket, illetve az etiketteket a pénztáraknál úgynevezett deaktivátorral semlegesítik: mechanikusan leveszik azokat az árucikkekről, vagy rajtuk hagyják, de nagy frekvenciával "megölik" őket....

Intelligens azonosítók

A biztonságtechnikai szakemberek úgy tartják: az intelligens termékazonosítóké a jövő, ám ezek – magas árak miatt – egyelőre nem terjedtek el széles körben. Az intelligens azonosítók voltaképpen rejtett, a termékekre vonatkozó információk rögzítésére, leolvasására és felülírására alkalmas mikrocsipek, amelyek nyomon követhetővé teszik az árucikkek "életútját". A gyártáskor elhelyezett csipek a csomagolás, a szállítás, a raktározás és a bolti értékesítés során is a termékeken maradnak, csak akkor deaktiválódnak, amikor az áru ellenértékét kifizette a vevő. A rendszer használatát különösen a távol-keleti bérnyomtatásban készülő, heteken át szállított árucikkek esetében tartják indokoltnak a biztonságtechnológusok.

A jelenleg legelterjedtebb áru követő-védő módszer alapja a forráscímkézés. A késztermékekre – a márkajelzések mellett – a származást igazoló címke kerül, amely számot ad azok eredetéről, de nem tartalmaz további információkat róla. Ezek óvó hatása korántsem lebecsülendő, de messze nem hoznak olyan eredményt az áruvédelemben, mint a mikrocsipek.⁹

A fenti cikkben melyek azok a módszerek, amelyek a bolti lopások megelőzését szolgálják?

A felsorolt vagyonvédelmi eszközök közül melyiket javasolná a gyakorlati munkahelyének alkalmazásra, és miért? Válaszát és indoklását röviden írja le!

9 Forrás: <http://cegvezetes.cegnet.hu/2003/12/plazalaz-es-aruvedelem>

Gyakorlati munkahelyén figyelje meg, milyen termékeken található forráscímkézés! Írja fel öt ilyen termék nevét, gyártóját, a forráscímke helyét és tartalmát!

<hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/>

MUNKANYELVI

MEGOLDÁSOK

1. feladat

A hagyományos értékesítési mód vagyoni védelmi szempontból biztonságosabb, mint az önkiválasztó. A vevő önállóan nem tud hozzáférni az árukhoz, ezért nincs szükség egyéb áruvédelemre. Azonban a hagyományos értékesítés kevésbé hatékony, mert minden vevővel foglalkozni kell az eladási folyamat egészében, míg az önkiválasztó értékesítésnél a vevő a folyamat első szakaszában önállóan válogathat.

Az etikett előnye, hogy az árut kevésbé veszélyezteti, mint a tintapatron. A tintapatron viszont általában nagyobb visszatartó erővel bír, hiszen ha nem szakszerűen távolítják el a patron, akkor tönkre mehet a ruha.

2. feladat

Önkiválasztó, vagy hagyományos értékesítési mód, fél pár cipő kihelyezése. Több eladó az eladótérben. Áruvédelmi címke, vagy etikett alkalmazása.

3. feladat

A megelőzést szolgálja: tükör, láthatóan elhelyezett kamera, illetve figyelmeztető felirat, továbbá a biztonsági őrök jelenléte. Jól láthatóan elhelyezett elektronikus áruvédelmi eszközök.

A gyakorlati munkahelyre telepíthető áruvédelmi rendszerekre vonatkozó válaszban vegye figyelembe a gyakorlati munkahelyen forgalmazott termékeket, az értékesítés körülményeit, stb..!

ESETFELVETÉS – MUNKAHELYZET

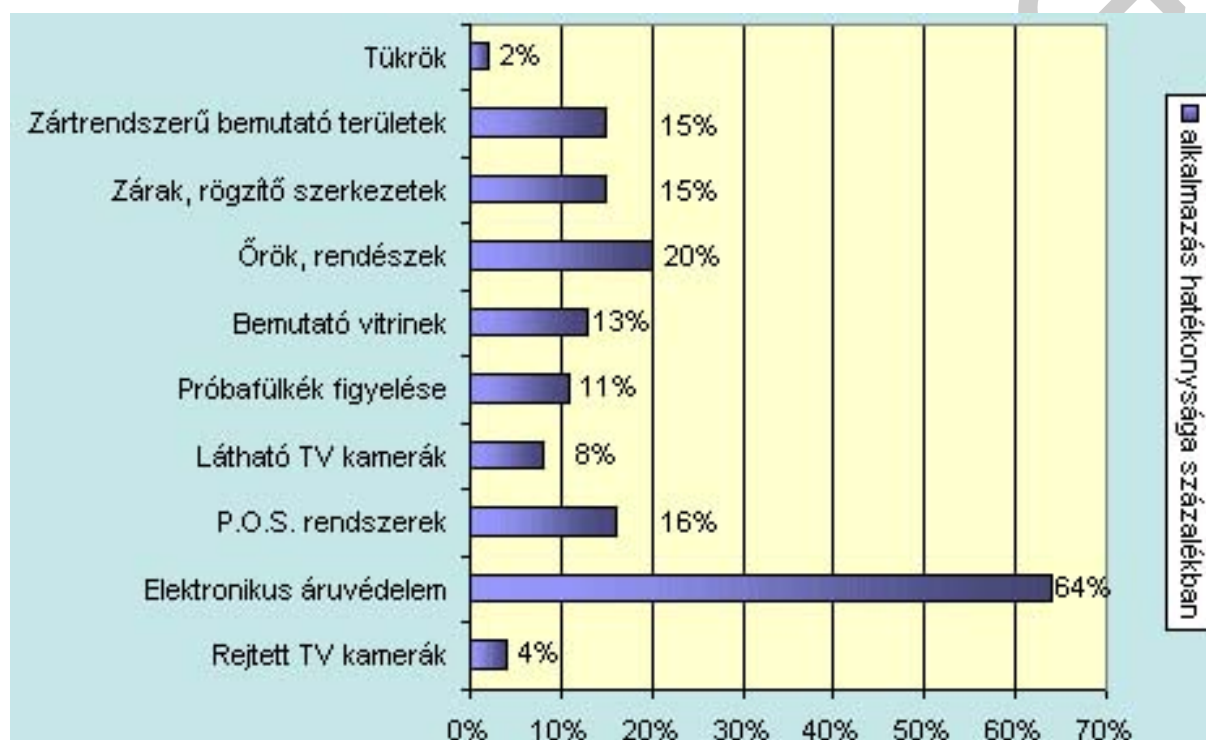
Egy ruházati üzletben az árukat etikettel látják el, amit a pénztáros távolít el az ellenérték kifizetésekor. Új blúzok érkeztek, és a boltvezető Önt bízta meg azzal, hogy árukihelyezés előtt az etikettet rögzítse a termékeken.

A blúz melyik részére és hogyan kell elhelyezni az etikettet? Mire kell figyelni az etikett rögzítésekor és az árukihelyezéskor? Hogyan kell eltávolítani az etikettet?

SZAKMAI INFORMÁCIÓTARTALOM

A VAGYONVÉDELMI ESZKÖZÖKKEL KAPCSOLATOS ELADÓI, PÉNZTÁROSI FELADATOK

Az előző részben megismerhettük a vagyoni védelmi eszközöket, most pedig azok konkrét alkalmazását, kezelését. A vagyoni védelmi eszközök közül szó lesz a vagyoni védelmi címke (elektronikus), az etikett (elektronikus) és a tintapatron (mechanikus) elhelyezéséről.

9. ábra A legelterjedtebb áruvédelem az elektronikus védelem, vagyis az etikett¹⁰

A vagyoni védelmi címke karton, vagy műanyag lap, ami az árura vonatkozó információkat, és/vagy vonalkódot tartalmaz, de lehet egy egyszerű ál-vonalkód is. A címkét a termékhez rögzítjük. A rögzítés történhet:

- öntapadós címkével
- zsineggel
- műanyag pánttal.

¹⁰ http://www.oktel.hu/v2/aruvedelem_index.html

Fontos, hogy a rögzítés ne legyen eszköz nélkül könnyen oldható, és a rögzítés helye azonos fajta ruházati termékeknél azonos helyen legyen. Ezzel segítjük az eladók és a pénztárosok munkáját, így hatástalanításkor pontosan tudják, hogy melyik terméknél hol keressék a címkét. Ezen kívül figyelni kell arra is, hogy az áruvédelmi eszköz ne rontsa a termék összképét, ne akadályozza a ruha felpróbálását.

10. ábra Etikett-nyomtató¹¹

Az öntapadós címkét közvetlenül a termékre helyezük, általában a ruha belsejébe, a nyakrészre, övrészre, a passzé részre, vagy az oldalvarrás mellé. Az öntapadós címkék általában ál-vonalkódot tartalmaznak (a címkén vonalkódhoz hasonló jelölések vannak).

¹¹ http://www.vonalkod.eu/webshop/kepek/nagy_kepek/proba_termek/Pf8.jpg

11. ábra Ál-vonalkódos címke¹²

A másik jellemző rögzítési mód a pánt, vagy zsineg alkalmazása. Ilyenkor legtöbbször a többi függőcímkéhez kapcsolják, illetve azzal együtt rögzítik a vagyonvédelmi címkét is, ezért a címke a függőcímkékre jellemző tartalommal kerül nyomtatásra. Tartalmazhatja például az üzlet adatait, vagy külön az anyagösszetételt, méretet, árat, vagy más kapcsolódó információt.

¹² http://www.vonalkod.eu/webshop/index.php?center=uj_termek&term_id=457

12. ábra Szálbelövő pisztoly zsineges rögzítéshez¹³

A **kemény etikett** olyan műanyag vagyondédelmi eszköz, ami nem tartalmaz feliratot, két részből áll, és leggyakrabban tűvel rögzíthető a két rész egymáshoz, illetve az etikett az áruhoz.

Közvetlenül a ruhára rögzíthető, és csak speciális etikett-nyitóval vehető le. Ha nem szabályos az etikett eltávolítása, akkor az áru megsérülhet. Az etikettet jól láthatóan tesszük fel a termékre, ami egyértelművé teszi a védettséget mindenki számára. Alkalmazásával tehát inkább a megelőzés a cél.

Elhelyezésekor különösen vigyázni kell, nehogy megsérüljön a ruha, meghúzódjon egy szál, vagy kiszakadjon az anyag.

¹³ <http://shop.jelolestechnika.hu/images/items/big/77122.jpg>

13. ábra Kemény etikett¹⁴

Az etikettek, címkék felrakása az áruelemek készítés része. Akkor vigyük ki az árut az eladóterbe, ha már mindegyiken elhelyeztük a szükséges áruvédelmi eszközt, illetve a gyártó forráscímkével ellátta.

A tintapatron a ruházati termékeknél alkalmazott áruvédelmi eszköz. Az árura történő elhelyezés hasonló a kemény etikettnél leírtakhoz. A lényeges különbség abban van, hogy közben nem csak a termékre kell különösen vigyázni, hanem a tintapatron épségére is. Ugyanez a fontos az árutárolás, bemutatás alatt is, hiszen ha sérül a patron, akkor károsodik, illetve használhatatlanná válik a termék is.

A jól rögzített, megfelelő minőségű áruvédelmi eszközök a tárolás, árubemutatás során megőrzik eredeti tulajdonságukat, formájukat, és hatásfokuk végig ugyanolyan marad.

Ha a vevő kiválasztott egy terméket, és megvásárolja, akkor a rajta lévő áruvédelmet hatástalanítani kell. Ez rendszerint a pénztáros feladata. A hatástalanítás két alapvető fajtája:

- a dekódolás és
- az áruvédelmi eszköz eltávolítása.

A dekódolás során egy az adott technikához kapcsolódó dekóder segítségével hatástalanítjuk a címkét, megszüntetjük az elektromágneses, vagy rádiófrekvenciás jelet. Ha forráscímkézéssel került fel a jel a termékre, akkor rendszerint figyelmeztetjük a vevőt arra, hogy érdemes a bevarrt forráscímkét kivágni. Ha megnézzük a bevarrt címkéket, akkor a forráscímkén látható egy olló, ami szintén azt jelzi, hogy ajánlatos eltávolítani az áruvédelmet. Az üzletben feltett áruvédelmi címkét is érdemes később eltávolítani a vevőnek. Vannak olyan áruvédelmi címkék, amit az üzletben helyezünk el a terméken, de ott el is távolítjuk. Ezek a címkék jellemzően kiegészítik a függőcímkéket, de nincs rajtuk olyan információ, amit a többi címke ne tartalmazna.

¹⁴ http://apromix.hu/pic/50457/184325/o3u59L_b.jpg

14. ábra Etikett és a hozzá tartozó nyitó¹⁵

A kemény etiketteket minden esetben el kell távolítani a termékről. Ez az adott etiketthez kialakított etikett-nyitóval történik. Ugyanígy a tintapatront is a hozzá tartozó nyitóval kell eltávolítani.

TANULÁSIRÁNYÍTÓ

1. feladat

Hasonlítsa össze a vagyonvédelmi címke és a kemény etikett jellemzőit! Írja le, milyen különbségeket állapított meg!

2. feladat

Az alábbi rögzítési technikák közül válassza ki, és húzza alá azokat, amelyek a boltban az áruvédelmi címkéknél ruházati termékekre alkalmazhatók!

- öntapadó alkalmazása
- tűzés
- forráscímkézés
- zsineg
- vékony műanyag pánt
- címke bevarrása

¹⁵ <http://www.taymer.battanet.hu/akcio.html>

3. feladat

Egészítse ki az alábbi mondatokat az oda illő szöveggel!

Az áruvédelmi címkét úgy rögzítsük a termékhez, hogy az
nélkül ne legyen könnyen eltávolítható! A címke tartalmazhat információkat a
.....-ra vonatkozóan.

Az etikett elhelyezésekor különösen figyeljünk az áru épségére, ne
..... az anyagot, ne húzódjon ki a!
A tintapatron felrakásakor különös gonddal járjunk el, mert
.....

4. feladat

Gyűjtse össze, és írja le röviden a kemény etikett felhelyezésének szabályait a ruházati
termékeknél!

.....
.....
.....

5. feladat

Mit takarnak az alábbi megállapítások? Válaszoljon egy-egy szóval!

1. Műanyag vagyondvédelmi eszköz, ami közvetlenül a ruhára rögzíthető, és csak speciális
nyitóval vehető le az áru sérülése nélkül.

.....

2. A benne lévő tintával védi a terméket a lopás ellen.

.....

3. A folyamat során hatástalanítjuk a címkét, megszüntetjük az elektromágneses, vagy
rádiófrekvenciás jelet.

4. A gyárban bevarrt címke, amit vásárlás után érdemes eltávolítani.

Megoldások:

1. feladat:

A legfontosabb különbségek: A címke lágy, egyszer használatos, míg az etikett kemény és többször felhasználható. A címke tartalmaz feliratokat, vagy vonalkódot, az etikett nem. Hatástalanításkor a címkét deaktiváljuk, az etikettet eltávolítjuk.

2. feladat:

- öntapadó alkalmazása
- tűzés
- forráscímkézés
- zsineg
- vékony műanyag pánt
- címke bevarrása

3. feladat:

Az áruvédelmi címkét úgy rögzítjük a termékhez, hogy az **a megfelelő** eszköz nélkül ne legyen könnyen eltávolítható! A címke tartalmazhat információkat a kereskedőre, termékre, alapanyagra vonatkozóan. Az etikett elhelyezésekor különösen figyeljünk az áru épségére, **ne sértse meg az anyagot, ne húzódjon ki a szál!** A tintapatron felrakásakor különös gonddal járjunk el, mert **felhelyezéskor sérülhet az áru, vagy a tintapatron, és ezáltal az áru. Tárolás, próba közben is sérülhet a patron, tehát károsodhat a ruha.**

4. feladat:

A kemény etikett felhelyezésének szabályai:

- Közvetlenül a ruhára rögzíthető. Az etikett két oldalát úgy illesztjük össze, hogy egyúttal a ruhához is hozzákapcsoljuk.
- Csak speciális etikett-nyitóval vehető le az áru sérülése nélkül.
- Az etikettet jól láthatóan tesszük fel a termékre, mert inkább a megelőzés a cél.
- Elhelyezésekor különösen vigyázni kell, nehogy megsérüljön a ruha, meghúzódjon egy szál, vagy kiszakadjon az anyag.

5. feladat

1. etikett
2. tintatronos áruvédelmi eszköz
3. deaktiválás
4. forráscímke

MUNKANYELVI

ÖNELLENŐRZŐ FELADATOK

1. feladat

Figyelje meg, hogy gyakorlati munkahelyén milyen áruvédelmi eszközöket használnak! Tegyen "x"-t azok mellé a megoldások mellé, amiket az üzletben alkalmaznak!

öntapadós áruvédelmi címke	
ál-vonalkód	
zsineggel, vagy műanyag pánttal rögzített áruvédelmi címke	
kemény etikett	
tintapatron	
egyéb:	

2. feladat

Figyelje meg, és lehetőség szerint vegyen részt az üzletben az áruvédelmi eszközök árura történő rögzítésében! Röviden írja le a folyamat lépéseit!

Most vesse össze a szakmai információtartalomban leírtakkal, és írja le a különbségeket!

VAGYONVÉDELMI ESZKÖZÖK ELHELYEZÉSE AZ ÁRUN

Véleménye szerint az üzletben alkalmazott eszközök hatékony védelmet jelentenek?
Válaszát érvekkel támassza alá!

3. feladat

Hová helyezné a kemény etikettet a következő esetekben? A választásának megfelelő betűjelet írja az eset után, és indokolja!

- A) a ruhára kívülre, jól látható helyen
B) a bevarrt címkére

- Nagyon vékony anyagból készült női blúz egy butikban. ...
- Egy 60 négyzetméteres önkiválasztó sportruházati üzletben egy szabadidő ruhán, ahol a cél a megelőzés. ...
- Egy zakón, egy konfekció üzletben, ahol kevés az eladó és nincs idő figyelni a vevőkre. ...

4. feladat

Egy fehérnemű üzlet számára javasolná-e a tintapatron alkalmazását?
Érveljen a tintapatron mellett!

Érveljen a tintapatron ellen!

MEGOLDÁSOK

1. feladat

Teljesen egyéni a megoldás, a gyakorlati helytől, üzlettől függ.

2. feladat

Teljesen egyéni a megoldás, a gyakorlati helytől, üzlettől függ.

3. feladat

- Nagyon vékony anyagból készült női blúz egy butikban. **B**
- Egy 60 négyzetméteres önkiválasztó sportruházati üzletben egy szabadidő ruhán, ahol a cél a megelőzés. **A**
- Egy zakón, egy konfekció üzletben, ahol kevés az eladó és nincs idő figyelni a vevőkre. **A**

4. feladat

Egy fehérnemű üzletben jó vagyonvédelmi megoldás a tintapatron, mert jól látható, a szabálytalan eltávolítás használhatatlanná teszi a ruhát, ezért nagyobb a visszatartó ereje.

Egy fehérnemű üzletben nem jó vagyonvédelmi megoldás a tintapatron, mert ha megsérül a patron, akkor károsodik a ruha, amit pedig védeni szeretnénk. Azért sem jó, mert túl nagy, zavarja az áru megtekintését, esetleg a próbát.

IRODALOMJEGYZÉK

FELHASZNÁLT IRODALOM

Bognár Zsoltné: Vállalkozások I. Műszaki Kiadó, Budapest 2008.

<https://magyarország.hu/>

<http://www.uzletberendezo.hu/images/shopsystempolcrendszer>

http://ujstag.fehervar.hu/_user/oldal_images/hirkepek_meretezve

<http://www.shopguard.hu/products/accessories/index.php>

<http://www.amersec.hu>

<http://cegvezetes.cegnet.hu/2003/12/plazalaz-es-aruvelem>

http://www.oktel.hu/v2/aruvelem_index.html

<http://www.vonalkod.eu/webshop>

<http://shop.jelolestechnika.hu/images/items/big>

http://apromix.hu/pic/50457/184325/o3u59l_b.jpg

<http://www.taymer.battanet.hu/akcio.html>

A(z) 0008–06 modul 012–es szakmai tankönyvi tartalomeleme felhasználható az alábbi szakképesítésekhez:

A szakképesítés OKJ azonosító száma:	A szakképesítés megnevezése
31 341 01 0010 31 05	Ruházati eladó
52 341 05 1000 00 00	Kereskedő
52 341 05 0100 52 03	Ruházati kereskedő

A szakmai tankönyvi tartalomelem feldolgozásához ajánlott óraszám:

13 óra

MUNKANYELVI ANYAG

MUNKANYAG

A kiadvány az Új Magyarország Fejlesztési Terv
TÁMOP 2.2.1 08/1–2008–0002 „A képzés minőségének és tartalmának
fejlesztése” keretében készült.

A projekt az Európai Unió támogatásával, az Európai Szociális Alap
társfinanszírozásával valósul meg.

Kiadja a Nemzeti Szakképzési és Felnőttképzési Intézet
1085 Budapest, Baross u. 52.
Telefon: (1) 210–1065, Fax: (1) 210–1063

Felelős kiadó:
Nagy László főigazgató